

Universitätsbibliothek Paderborn

**D]rectoriu[m] co[n]=||cubinarioru[m] saluberrimu[m] quo
|| queda[m] stupe[n]da et quasi i[n]audita || pericula
q[ua...] apertissime resoluu[n]tur nedu[m] clericis aut
etia[m] laicis hoc || crimine ...**

Arnoldus <de Tongern>

Agrippine, 1509

VD16 A 3769

Quinto Nota. ex p[re]dictis. ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-34663

Foliū

ramentū q̄ aliq̄ in bono confirmant. et hoc p̄pter piculū plurū et abusus
iuramenti. ne scz nomē dñi contaminef. vt in textu p̄z in c. clericis de co
ha. de. et muli. vbi etiā Panor. dī. q̄ nullū iuramentū est deferendū
illi contra quē ē vehemens suspicio de transgressione. Deferens etiā illud
fm Angelū peccat mortali. q̄ multo min⁹ p̄t q̄s formare sciam aut
deponere. q̄ eundē scubinariū inducat ad celebrandū cū ibi nedū cō
taminatio nois dñi imineat. s; verisimilr et q̄dā nō indubie ip̄met do
mino irreuerētia et iniuria fiat. Dictū notāter fuit sine necessitate in
volūtario sacramēto. sec⁹ etiā in necessitate in necessario et de iure de
bito. cui⁹ rō infra ad scdm̄ patebit. Et hui⁹ similitudinē in hac mate
ria assumit Angel⁹. et etiā habet in pylanella. scz de usurario notorio
accipēs etiā mutuū ab eodē sub usura in necessitate nō peccat. fm b.
Tho. 2. 2. q. lxxviiij. et Alber. in. iij. dist. xxxvij. s; salua scia accipe
p̄t. Sine necessitate at̄ tal' peccat. nec sciam desup̄ deponere p̄t. Et
etiā Alber⁹ ibidē q̄ absq; necessitate dare usurā ē graue pctm̄ et p̄to
mortale. hec ille. Cuius rō fm Durandū in. iij. dist. eadē. qz nō satis
displicet alicui dānatio p̄mi q̄ scienter p̄ponit ei materiam absq;
iusta necessitate vñ sumit occasionē peccādi. Cū de etiā Petrus de
pa. vnicuiq; mādauit de⁹ de p̄mo suo. et qz absq; iusta cā materiā
talis usurario p̄ponit vñ sumit occasionē peccādi. ideo peccat. sicut si
mulier trahat aliquē male dispositū ad concupiscendū absq; necessita
te se ei p̄sentans peccat. Ita est in p̄posito

Quinto Nota. ex p̄dictis. Esto q̄ factū dubiū sit. an scz
scubinarius ad celebrandū possit induci. vtpu
ta. qz ex vna pte videt p̄ signa et cohabitatioem p̄tinuā in pctō pseue
rare. Et ex alia pte. qz confitē et cū alijs regulariter se hz vt vere peni
tens videat. nequaq; tñ adhuc salua scia ad celebrandū p̄t indu
ci. Dubiū etiā hoc a volēte sacerdotē ad celebrandum inducere. tunc
erga scubinariū in peiorē partē d; interpretari. et nō in meliōrē. et h; vt
dicit ex sup̄pōne. Qd̄ ostendit p̄mo p̄ sacros canones. vbi cūq; etiā
piculū aie iminet in dubio. tenet q̄s necessario in tutiōrē partē. qz
uis illa ps peior altera videat. vt p̄z p̄ c. Iuuenis de spōsa. Cū p̄ re
gula ibidē elicit. qz in dubijs tutiōr ps ē eligēda. cū q̄ nō inducēdo
scubinariū ad celebrandū nullū sit piculū sicut in opposita pte. scz
si inducat. seq̄t. p̄positū. qz nō d; induci. Illud ampli⁹ p̄ Panor/
mitanū ostendit in. c. ad audientia. et in. c. significasti de homici. vbi
inter multa cludit. qz in foro p̄niali ad p̄niam iponendā aut q̄si pe
nitētiā vbi ad penā p̄prie nō agit. s; vt ab aliq; actu exercēdo i q̄ du
bitat de aliq; delicto. sp̄ in dubio tutiōr ps ē eligēda. Exemplificat ad
p̄positū. vt si dubitat an aliq; ab altar' ministerio debeat abstinere.

Rūdet idem Panor. p canones q sic. cessando eñ nulluz est pericu-
lū. ita in pposito Si dicas. durus est hic sermo. chustus cui⁹ ve-
stigia sunt imitāda mitis erga peccatores fuit. quare pia pars videf
eligenda. videlz q iudicet idoneus. 7 q sit inducendus Rūdet per
eūdē Panor. q in dubio illa pars est mitior 7 benignior q̄ est tuti-
or. vt est textus in de. exiui. de iho. sig. 7. c. fili pposite. de testi. Et ad
p̄dicta p̄tinēter allegātur canones in. c. vnico. de scruti. vbi d̄r q̄ ge-
nerale est vbi periculū aīe vertitur in dubio p̄sumit̄ in deteriore p̄ez
Et licz illa videat̄ deterior. melior tñ est 7 tutior. vt p̄z p. c. allegatus
Iuuenis. et. lxviij. dist. p̄byteri. Un̄ p̄z q̄ hic bñ p̄sumitur p̄cubina-
rius inidoneus 7 nō inducendus. Ex his insup p̄z q̄uis ex hac
electōe tutioris partis q̄ factū p̄p̄iū inducētis p̄cernit. etiā in du-
bio facto alieno ip̄ius dubij interpretatio fiat in p̄iore partē seu pre-
supponat. Et in hoc videat̄ q̄s agere p̄tra. c. Estote misericordes de
re. iuris. Hoc tñ nō est incōueniēs fieri ex p̄suppositōe. vt statim de
clarabit. p̄pter aīe periculū. cui ex charitate vrgemur obuiare Im-
mo vbi aīe periculū vertitur in dubio. nedū in foro p̄scientie. s; etiā
in foro p̄tensioso propter hmōi periculū vitandū bene fertur sentē-
tia in facto ambiguo in p̄iudiciū alicui⁹. vt p̄z p. c. iuuenis p̄alle-
gatum. Et glosa declarat. xxxij. distin. c. vltimo. qd̄ als non liceret
p. c. graue. xi. q. iij. Et p̄cludendo d̄t etiā Panor. circa p̄dicteuz
c. Iuuenis. q̄ in p̄cernētibz periculū aīe semp tenere debemus qd̄ cer-
tius. Nō ergo est imputādū inducenti dum in dubio ip̄m p̄cubi-
narium tanq̄ idoneū altaris ministrū prudenter declinat. q̄uis cō-
cubinaris p̄e ceteris sibi hoc fieri aspiciens in p̄iudiciū esse pu-
tet. ¶ Secūdo idem p̄z p̄ theologos. de eñ Alexan. de ales in
quarta parte. q. lxxvij. membro. v. q̄ in dubijs vbi eligere oportet al-
teram partē absolute. sicut p̄z de viatore cui occurrit binū semp ps-
tutior est eligenda. Decille. b̄tūs Tho. etiā scda scde. q. lx. vult q̄-
uis in definiendo seu determinādo dubia sint in meliore p̄em inter-
pretanda. d̄t tñ in malis seu periculis debemus adhibere remediū. se-
cūrius remediū est adhibendū. 7 sic in dubio dādo remediū. inter-
pretatio debet fieri in deteriozem partem. 7 debet tūc p̄supponi qd̄ est
deterius. Exemplificat dñs Antoninus in scda parte. vt si video
p̄sonam p̄clinē ad furtū ex fama vel signis tūc tollam ante eū id qd̄
possz furari nō talem determinate iudicando furem. sed p̄suppo-
nendo q̄ possit esse fur 7 malus. 7 sic mihi 7 illi provideo. Ita in
p̄posito q̄uis nō licz in hoc dubio p̄cubinariū determinate impe-
nitentē iudicare 7 inidoneū ad celebrandū. ex p̄suppositōe tamē
q̄ aīe periculuz hinc inde ex inductione imminet 7 absolute vnā

Foliū

partē eligere oportet. sequitur quod inidoneus necario debet iudicari et inducens de precepto sibi et ipsi prouidendo ad hoc tenetur. Aliis per regulam in principio in prima delusione periculo peccati mortalis se exponit. Sicut ergo episcopus concubinariū notorium videns profiteri propterea non potest salua conscientia eundem ad ordines promouere. ut per superius dicta patet. sed propter perseuerantiā cohabitatiōis cuius oppositū per abiectionē concubine non potest debet eundem adhuc non contritum presumere. Ita in proposito agendū. Cuius adhuc alia ratio potest assignari. quod infamia facti qua laborat concubinariū. ut patet. iiii. q. p. c. p. non tollit nisi per contrariū factū. ut notat per Panor. in. c. diligenti. de simo. per partem cularē autem confessionē hec diffamia non tollitur. licet utriusque ex hac confessione dubiū de reuersione eius causetur. hoc tamen ut iam dictū est in deteriorē partē interpretari debet a volente sacerdotem ad celebrandum inducere. Quibus presuppositis sequuntur conclusiones

Conclusio Prima. Inducens concubinariū notorium scienter ad celebrandum peccat grauiter et absolute videtur peccatum mortale. Ista conclusio probatur. primo auctoritate doctorum et ecclesie. Secundo ratione. Auctoritate doctorum sanctorum patet primo. de eadem gloriosissimus Hieronymus in libro de obitu eius. Deu domine quid dicam quot hodie sacerdotes te comedunt in altari ut carnes pecudum immo prius nocte actu fruuntur turpissimo. et te mane masticando comedunt. Ubi domine latitas. dormis ne. an vigilas vere si velles hoc sacrificiū et mendax fieres et peccatorum socius. Tertio domine si tibi placet equitas. hoc sane impediendum est sacrificiū ne fiat. quicquid sacrificiū in se bonū sit nec possit violari malis sacerdotibus. quod malicia non diuidat sacrificiū. sed sit ad sacerdotis perniciū et damnationem. Et sequitur ibidem ad oppositū. imo et verissime dicam quod vitā sacerdotis cognoscit et eū per se celebrare facit sit in eiusdem peccato conscius necnon et pene particeps. hec ille. Si dicas ut quidam cuidam predicanti hanc auctoritatem obiecit. et arguitur infra. nono argumento. quod verba Hieronymi reuerenter sunt exponenda. scilicet qui vitā sacerdotis agnoscit. id est si constat quod perseuerat in peccato concubinariū aut alio mortali. iam nemo potest scire ipsum perseuerare. Respondetur Hieronymus hoc dicendo presupponit quod possibile est eū sciri in peccato. ergo maxime notorius. de quo ad oppositū scitur malus. Quō autem sciat malus partim supra secundo notabili. tactū est. et dicitur infra in hac conclusione. ¶ Secundo probatur auctoritate beati Thome. qui apte in quodlibeto. xi. ubi supra dicit tales mortaliter peccare. mouēta enim questione de concubinario vitādo. dicit si constaret mihi sacerdotem esse in peccato mortali et inducerē eū ad celebrandum